

Standardy Ochrony Małoletnich w Punkcie Diagnostyczno - Konsultacyjnym prowadzonym przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem w Gorzowie Wielkopolskim – podstawowe procedury postępowania

Działając na podstawie art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016r. o *przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* Zarząd Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Autyzmem w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lutego 2024 r. wprowadza do stosowania w Punkcie Diagnostyczno - Konsultacyjnym „**Standardy Ochrony Małoletnich**” (zwane dalej „**Standardami**”), których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim klientom, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

Standard 1 – Stowarzyszenie opracowało, przyjęło i wdrożyło w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym do realizacji Standardy Ochrony Małoletnich, które określają:

- a) Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.
- b) Procedury reagowania na krzywdzenie.
- c) Procedury i osoby odpowiedzialne za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie i dalsze działania pomocowe.
- d) Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
- e) Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni, w tym zachowania niedozwolone.
- f) Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone.
- g) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.
- h) Procedury ochrony klientów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie, w tym ochrony wizerunku i danych osobowych.
- i) Zasady upowszechniania i ewaluacji Standardów.

Standard 2 – Stowarzyszenie stosuje w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym zasady bezpiecznej rekrutacji personelu, regularnie szkoli personel ze Standardów.

Standard 3 – Stowarzyszenie wdrożyło i stosuje w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym procedury interwencyjne, które znane są i udostępnione całemu personelowi. Każdy pracownik wie komu należy zgłosić informację o krzywdzeniu małoletniego i kto jest odpowiedzialny za działania interwencyjne. Każdemu pracownikowi udostępnione są dane kontaktowe do lokalnych instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i interwencję w przypadku krzywdzenia małoletnich.

Standard 4 – Stowarzyszenie w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym co najmniej raz na 2 lata monitoruje i w razie konieczności ewaluuje zapisy Standardów, konsultując się z personelem, klientami oraz je aktualizuje.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:
  - a) Zwrócenie uwagi personelu Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego, rodziców i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmoczonych działań na rzecz ochrony małoletnich klientów przed krzywdzeniem;
  - b) Określenie zakresu obowiązków przedstawicieli Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich klientów przed krzywdzeniem;
  - c) Wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
  - d) Wprowadzenie wzmoczonej działalności profilaktyczno-wychowawczej w zakresie zapewnienia ochrony klientów przed przemocą.
2. Personel Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia klienta, monitoruje sytuację i dobrostan klienta oraz stosuje zasady określone w Standardach.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez personel wobec klienta jakiegokolwiek formy przemocy.
4. Ze Standardami zapoznawany jest cały personel Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego, a także klienci, zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.
5. Stowarzyszenie wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów i prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń.
6. Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu, Stowarzyszenie czyni odpowiedzialnym **firmę zewnętrzną ARKOM Artur Dominiak** (Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem).

Rozdział 2

Sposób dokumentowania wypełniania obowiązku kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi klientami w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

1. Standardem jest rekrutacja pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych odbywająca się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, a pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji, w tym stosunek do wartości podzielanych przez Stowarzyszenie, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
2. Stowarzyszenie dba, aby osoby zatrudnione – zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni, w tym osoby pracujące na podstawie umowy - zlecenia oraz wolontariusze, stażyści i praktykanci, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiły dla nich zagrożenia.
3. W każdym przypadku Stowarzyszenie musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia, tj.:

- imię (imiona),
- nazwisko,
- datę urodzenia,
- dane kontaktowe.

4. Zgodnie z art. 21 *Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym* osoba zatrudniająca przed zawarciem umowy sprawdza kandydata w **Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym** (potrzebne dane kandydata: imię i nazwisko, data urodzenia, PESEL, nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki) oraz w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15 lat wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (dostęp: rps.ms.gov.pl, po założeniu profilu szkoły). Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru, a figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata.
5. Pracodawca jest zobowiązany do domagania się od osoby zatrudnianej lub od innej osoby (wolontariusza, praktykanta i in.) przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym, zaświadczenia z **Krajowego Rejestru Karnego** o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art.189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w *Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii*.
6. Kandydat/kandydatka składa oświadczenia o posiadaniu przez niego/nią pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych, o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych zgodnie ze wzorem z *załącznika nr 1*.
  1. 7. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada do Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Autyzmem:
    - a) informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów;
    - b) pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa;
    - c) jeżeli mieszkała w innych państwach w ciągu 20 lat niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, informację z rejestrów karnych tych państwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. Dopuszczalne jest przedłożenie przez kandydata pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji o niekaralności i/lub nie prowadzi rejestru karnego oraz oświadczenia, że nie był(-a) w tym państwie prawomocnie skazany(-a).
9. O zawieraniu oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia świadczy zawarta w ich treści klauzula:

„Jestem świadomy(-a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”, która zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

10. Oświadczenia, wydruki z rejestrów i zaświadczenia z KRK dołączane są do części A akt osobowych pracownika lub do dokumentacji wolontariusza/praktykanta. W przypadku danych z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15 lat, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, wystarczającym jest wydruk strony internetowej, na której widnieje komunikat, że sprawdzana osoba nie figuruje w Rejestrze.

Rozdział 3

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a personelem punktu jest działanie dla dobra klienta, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.
2. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych Stowarzyszenia oraz swoich uprawnień i kompetencji.
3. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników (pedagogicznych i niepedagogicznych).
4. Podstawowe standardy określające zasady, o których mowa w ust. 3 obejmują w szczególności:
  - 1) utrzymywanie profesjonalnej relacji z klientami i reagowanie względem nich w sposób niezagrażający, adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych klientów;
  - 2) zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z klientami, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, nie wymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy;
  - 3) nie zostawianie klientowi nieograniczonej wolności (w ramach zaburzenia jakim jest spektrum autyzmu), wyznaczanie jasnych granic w postępowaniu i oczekiwaniach, egzekwując konsekwencje za ich nieprzestrzeganie, ucząc tym samym, że odpowiedzialność jest po stronie klienta (w ramach możliwości wynikających z zaburzenia jakim jest spektrum autyzmu), a konsekwencje wynikają z jego działania;
  - 4) reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych klienta, w tym dostosowanie poziomu komunikacji do klienta ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
  - 5) uwzględnianie potrzeb klienta oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych klientów, w tym dostosowanie metod i form pracy dla klienta ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, klienta niepełnosprawnego i klienta zdolnego;
  - 6) równe traktowanie klientów bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;

- 7) fizyczny kontakt z klientem możliwy tylko jako odpowiedź na realne potrzeby klienta w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci kontekstu kulturowego i sytuacyjnego; ze względu na zaburzenie jakim jest spektrum autyzmu dopuszcza się w sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu ucznia oraz innych klientów, kontakt fizyczny w postaci przytrzymania agresywnego klienta (np. z użyciem koca terapeutycznego) celem jego wyciszenia; na kontakt fizyczny w postaci przytulenia klient zawsze musi wyrazić zgodę;
  - 8) ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec klienta, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane;
  - 9) udział personelu w doskonaleniu zawodowym w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich, komunikacji interpersonalnej, diagnozy czynników ryzyka, świadczących o możliwości stosowania przemocy wobec małoletniego;
  - 10) panowanie pracownika nad własnymi emocjami;
  - 11) kontakt z klientami odbywa się wyłącznie za zgodą rodziców małoletniego klienta;
  - 12) jeśli klient i jego rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych uczniów.
- 5. W relacji personelu z małoletnimi uczniami niedopuszczalne jest w szczególności:**
- 1) stosowanie wobec klienta przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
  - 2) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie klientów;
  - 3) podnoszenie głosu, krzyczenie na klientów, wywoływanie u nich lęku;
  - 4) ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących klienta wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych klientów;
  - 5) zachowywanie się w obecności klientów w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
  - 6) nawiązywanie z klientem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy żartów, gestów oraz udostępnianie klientom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;
  - 7) faworyzowanie klientów;
  - 8) utrwalanie wizerunku klienta (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;
  - 9) proponowanie klientom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z klientami lub w ich obecności;
  - 10) zapraszanie klientów do swojego miejsca zamieszkania.

Rozdział 4

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. Standardem w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym jest:
  - a) przeszkolenie wszystkich pracowników w obszarze prawnego i społecznego obowiązku zawiadamiania instytucji o możliwości popełnienia przestępstwa, ze

- szczególnym uwzględnieniem przestępstw na szkodę małoletnich, w przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka krzywdzenia klienta;
- b) udostępnienie wszystkim pracownikom wykazu danych adresowych lokalnych placówek pomocowych, zajmujących się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia i współpraca z tymi instytucjami;
  - c) prowadzenie przez **pedagogów** *Karty przebiegu interwencji i Karty zdarzeń zagrażających dobru małoletniego*, których wzór stanowi **załączniki nr 2 i 3** do Standardów.
2. Na potrzeby Standardów opracowano procedury interwencji w przypadku ujawnienia działania na szkodę małoletniego klienta w formie:
- a) przemocy rówieśniczej,
  - b) przemocy domowej,
  - c) działania na szkodę klienta przez pracownika.

Procedury stanowią **załącznik nr 4** do Standardów.

Rozdział 5

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

1. Stowarzyszenie wyznacza osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę klienta oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego. Informacja o osobach odpowiedzialnych za składanie zawiadomień wywieszona jest na tablicy ogłoszeń w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym.
2. W przypadku podjęcia przez personel Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego informacji, że dziecko może być krzywdzone, osoba ujawniająca sporządza notatkę służbową z uzyskanej informacji, poczynionych ustaleń i przekazuje uzyskaną informację **Wiceprezowi Stowarzyszenia**, który sporządza kartę dokumentowania zdarzeń. Dalsze postępowanie realizowane jest zgodnie z procedurami opisanymi w Rozdziale 4.
3. Osobą odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” (wypełnianie formularza „Niebieska Karta – A”) jest **Wiceprezes Stowarzyszenia**.
4. W przypadku ujawnienia zaniedbania przez rodziców, ich niewydolności wychowawczej właściwym jest zawiadomienie sądu rodzinnego, celem wglądu w sytuację rodziny.
5. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia klienta albo osoby mu najbliższej, osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni **na numer alarmowy 112**.
6. Wszyscy pracownicy Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu klienta lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, poza tymi informacjami, które przekazywane są uprawnionym instytucjom.

Rozdział 6

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi i między klientami pełnoletnimi i niepełnoletnimi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery życia w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym, które promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z zaburzenia jakim jest spektrum autyzmu.
3. Niedozwolone jest w szczególności:
  - a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek klienta, w jakiegokolwiek formie;
  - b) używanie wulgarnego, obraźliwego języka;
  - c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;
  - d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;
  - e) stosowanie zastraszania i gróźb;
  - f) utrwalanie wizerunku innych klientów poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzic;
  - g) udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

Rozdział 7

Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu Standardów

1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem Standardów są udostępniane personelowi, małoletnim i ich rodzicom podczas zapoznawania i zobowiązania do stosowania (zgodnie z powyższymi zasadami), a następnie na żądania w dowolnym momencie. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej pod adresem **www.autyzm-gorzow.org**
2. Wersja skrócona Standardów (dla małoletnich) dostępna jest na tablicy ogłoszeń w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się ze Standardami po zawarciu umowy zlecenia, a fakt zapoznania się i przyjęcia do stosowania poświadczą podpisem na liście dostępnej w dziale kadr oraz poprzez złożenie do akt osobowych.
4. Rodzice/opiekunowie klientów zapoznawani są ze Standardami podczas pierwszego spotkania z rodzicami.
5. Treść oświadczenia dla personelu, rodziców/opiekunów i klientów stanowi **Załącznik nr 5**.

Rozdział 8

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia zarządzenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez zamieszczenie Standardów na stronie internetowej stowarzyszenia, wywieszenie na tablicy ogłoszeń.

Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem
ul. Armii Polskiej 31, tel. 885 200 521
66-400 Gorzów Wielkopolski
NIP 599-24-36-920, REGON 210962357

PREZES

mgr Alicja Pławsiuk

Wiceprezes

mgr Magdalena Chmiel

Oświadczenie

.....
(miejsowość, data)

Ja, ..., nr PESEL.....
oświadczam, że posiadam pełną zdolność do czynności prawnych, korzystam z praw publicznych, nie byłam (-łem) skazana (-y) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.
Nie zostałam (-łem) skazana (-y) prawomocnym wyrokiem za przestępstwa umyślne.
Jestem świadoma (-y) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis)

KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI

Imię i nazwisko klienta:

.....

Przyczyna interwencji:

.....

Osoba zawiadamiająca (imię i nazwisko), stanowisko):

.....

Opis podjętych działań	Data
Spotkanie z rodzicami/opiekunami	
Forma podjętych działań: <ul style="list-style-type: none"> ○ zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ○ wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny ○ powiadomienie Policji ○ pomoc psychologiczno-pedagogiczna w formie: ..... inny rodzaj interwencji, jaki	
Plan pomocy klientowi	
Działania Punktu Diagnostyczno – Konsultacyjnego	
Działania rodziców	
Wynik interwencji	

--	--

KARTA ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

Lp.	Opis zdarzenia – dane klienta, data podjętej interwencji	Podjęte działania przez Punkt Diagnostyczno-Konsultacyjny*	Skutki zdarzeń	Wykaz korespondencji międzyinstytucjonalnej (numery kancelaryjne, daty)

- 1 – zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- 2 – wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację klienta/rodziny
- 3 – wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”
- 4 – zawiadomienie Policji
- 5 – pomoc psychologiczno-pedagogiczna w formie .....
- 6 – plan wsparcia klienta
- 7 – inny rodzaj interwencji, jaki .....

Procedury podejmowania interwencji

Zasady interwencji dla uczniów, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej

1. Jak najszybciej należy powiadomić dorosłego pracownika Punktu, informując także o swoich podejrzeniach, że któryś z klientów doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
2. Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

Standardy dla rodziców doświadczających przemocy

1. Klientowi okazuje się bezgraniczne zrozumienie, nie komunikując mu, że mogło przyczynić się swoim zachowaniem do tego, że stało się ofiarą zachowań przemocowych, a podkreślając, że to zachowanie sprawcy jest nieakceptowane.
2. Rodzice informują Punkt, jeśli dziecko jest ofiarą lub sprawcą przemocy rówieśniczej, aktywnie współpracując z personelem w celu rozwiązania problemu.
3. W przypadkach, gdy dziecko stało się poszkodowanym zachowaniem, które ścigane jest z oskarżenia prywatnego, rodzice podejmują po sugestii Punktu właściwe kroki.

Standardy interwencji podejmowanych przez personel Punktu

1. Personel Punktu bezwzględnie przestrzega zasad w zakresie zgłaszania incydentów przemocy.
2. Interwenujący pracownik musi zadbać o bezpieczeństwo klienta i odseparować go od agresywnego klienta, jeśli zdarzenie przemocowe trwa.
3. Ujawniający przemoc pracownik sporządza notatkę opisującą uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia, celem przekazania jej osobie odpowiedzialnej za rejestrowanie i realizowanie Standardów.
4. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest Wiceprezes Stowarzyszenia, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sądu rodzinnego (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/przestępstwa).

I. Przemoc domowa (krzywdzenie dziecka w rodzinie)

1. W przypadku uzyskania przez personel Punktu podejrzenia, że klient jest krzywdzony lub zaniebnywany przez rodziców, ma on obowiązek przekazania tej informacji Wiceprezesowi Stowarzyszenia i sporządzić notatkę służbową. Oznakami przemocy mogą być ślady pobicia, Pedagodzy Punktu organizują spotkania z rodzicami ucznia, którego podejrzenie dotyczy, przekazując im uzyskane informacje, dostępne formy pomocy dla rodziny w kryzysie oraz w przypadku potwierdzenia zgłoszenia, o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/Policja; sąd rodzinny; procedura „Niebieskie Karty”; ośrodek pomocy społecznej). Spotkanie jest protokolowane.
2. Jeśli zgłoszenie potwierdziło się, a sprawcą jest jeden z rodziców, w obecności drugiego z rodziców, innej osoby najbliższej dla małoletniego lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego, pracownik Punktu wszczyna procedurę „Niebieska Karta”, wypełniając formularz „Niebieska Karta – A”, a formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje rodzicowi, osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” Punkt niezwłocznie przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza pozostawia się w Punkcie.
3. Ponadto osoba wyznaczona (zgodnie z zapisami w Rozdziale 5) może poinformować inną instytucję spośród wskazanych w ust. 2, w zależności od zdiagnozowanego typu przemocy, a dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tej instytucji.
4. Całość podjętych działań dokumentowana jest w formie protokołów i notatek służbowych, które udostępnione są na żądanie instytucji prowadzącej postępowanie karne. Tworzona jest także karta przebiegu interwencji.
5. W sytuacji stwierdzenia, że zgłoszenie jest bezzasadne i nie dochodzi do krzywdzenia dziecka, osoba uczestnicząca w spotkaniu, o którym mowa w ust. 2, sporządza notatkę z zakończenia procedury, przy czym zlecone zostaje dalsze obserwowanie sytuacji ucznia.
6. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, niewywiązywania się z założeń planu pomocy, unikania kontaktu z pracownikami punktu, Wiceprezes wnioskuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną, przekazując poczynione ustalenia.
7. W przypadku, gdy klient doświadcza przemocy ze strony osoby najbliższej z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub zagrożone jest jego życie i zdrowie, powoływany jest przez Wiceprezesa zespół interwencyjny:
  - a) zespół interwencyjny zapewnia bezpieczeństwo uczniowi i odseparowuje go od rodzica podejrzanego o krzywdzenie, jednocześnie alarmowo powiadamiając Policję, w której kompetencjach leży dalsze postępowanie;
  - b) w przypadku otrzymania wniosku o udzielenie informacji o uczniu uprawnionej przepisami instytucji (sąd rodzinny, sąd karny, Policja, ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny, grupa diagnostyczno-pomocowa), Wiceprezes Stowarzyszenia zobowiązany jest do przygotowania takiej informacji.

II. Krzywdzenie ucznia przez pracownika Punktu

1. Osoba, która uzyskała informację, że klient jest krzywdzony przez pracownika Punktu, przekazuje ją Wiceprezesowi Stowarzyszenia (zgodnie z rozdziałem 5) wraz ze sporządzoną notatką służbową. Notatka służbowa może mieć formę pisemną lub elektroniczną.
2. W przypadku, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie klienta, niezwłocznie przez osobę ujawniającą krzywdzenie powiadamiana jest alarmowo Policja, a w zgłoszeniu podawane są dane osoby zgłaszającej, dane klienta oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie, a także wszystkie znane fakty w sprawie. Osoba zawiadamiająca w tej sytuacji wypełnia również kartę przebiegi interwencji.
3. Wiceprezes Stowarzyszenia natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z klientem (nie tylko pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą.

III. Dziecko molestowane seksualnie

Czyny zabronione i przepisy chroniące dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym to m.in.:

- art. 197 kodeksu karnego (dalej: kk) – zgwałcenie,
- art. 198 kk – wykorzystanie seksualne dziecka na skutek jego bezzadności i/lub niepoczytalności,
- art. 199 kk – nadużycie stosunku zależności dziecka od innej osoby lub wykorzystanie krytycznego położenia dziecka w celach seksualnych,
- art. 200 kk – kontakt seksualny z dzieckiem poniżej 15. roku życia,
- art. 200a kk – grooming – nawiązywanie z dzieckiem do 15. Roku życia kontaktu przy użyciu nowych technologii w celu spotkania i nakłonienia dziecka do obcowania płciowego lub w celu produkowania bądź utrwalania treści o charakterze pornograficznym za pomocą groźby, wprowadzenia dziecka w błąd, wyzyskania błędu albo wykorzystania jego niezdolności do należytego pojmowania sytuacji,
- art. 202 § 3-5 kk – pornografia z udziałem dzieci.

W sytuacji podejrzenia, że małoletni klient został pokrzywdzony którymś z wymienionych wyżej przestępstw, należy bezwzględnie zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.

- Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
- Zawiadomienie składa osoba uprawniona do reprezentowania zawiadamiającej instytucji, zgodnie z ustaleniami z Rozdziału 5 Standardów.
- Złożenie zawiadomienia powinno nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców klienta pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach instytucji zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.

Wcześniej należy zorganizować spotkanie z rodzicami, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub zaobserwowanych zachowaniach i wypowiedziach klienta wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Rodziców należy

poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej (zapewnienie mu bezpieczeństwa, udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ewentualnie skierowanie do specjalistycznej placówki wsparcia). W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic, do udziału w spotkaniu powinien być zaproszony rodzic niekrzywdzący.

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Ja, niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-łam) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym prowadzonym przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem w Gorzowie Wielkopolskim i przyjmuję ją do realizacji.

.....
(data, podpis)

